

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 256

ANY III — Mataró dimecres 1 juny 1938 — NUM. 576

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4.00 PESSETES MES

Mr. Chamberlain!

Mallorca us pregunta si us heu asabentat de la darrera nota d'Alvarez del Vayo!

El per què menteixen les democràcies

Ens qualifiquen de roigs fent cor a les qualificacions d'en Franco i quadrilla, coincidint tots en utilitzar el dicte i per a justificar la rebel·lió els franquistes i l'expoliació de territoris els Estats democràtics, ultra els Estats totalitaris. Però des de que el Govern proclamà els 13 punts recolzats amb una Constitució federable, i que amb l'ampliació dels 13 punts resulta la Constitució federal, tan perfecta com la Suïssa, la Nordamericana, l'Argentina, etc., etc.

Sense esperar la terminació de la guerra, des d'avui, tot el món civilitzat vé obligat a reconèixer que el Govern d'Espanya és republicà federal.

Són enemics declarats i per tant, en temps de guerra, dignes d'ésser tractats com a tals, tots els unitaris tant si són feixistes com si són antifeixistes, això dintre de l'ordre interior, i enfront de l'ordre exterior el Govern no pot ni ha de tenir cap mena de relacions amb tot Govern per democràta que sigui, i que no vulgui reconèixer que som federals i que no som rojos.

¿Per què, doncs, entestar se en desnaturalitzar un fet real?

¿Per què la contínua obsessió d'enganyar el món amb l'espectre de la guerra mundial i que per salvar-la cal sacrificar Espanya?

Emprant tanta mentida, els Estats democràtics i els Estats totalitaris no poden amagar que és la por el que els fa ésser trapassés, és la por de que els treballadors republicans i federals arreu del món estan a punt de triomfar.

PELEGRÍ CARRAU

Les eleccions a Txecoslovàquia

La segona jornada de les eleccions municipals a Txecoslovàquia confirma i accentua les característiques de la primera jornada, que són la victòria preponderant del partit socialista nacional txec en el territori de majoria txeca i la victòria del partit de Henlein en el territori de majoria alemanya.

Convé remarcar que el partit socialista nacional txec, del qual Benes era el cap, és anàleg, per les seves tendències i per la seva composició, al partit radical francès i encara més a la nostra Esquerra Republicana. El gros augment que ha tingut en la xifra de vots, referma el seu primer lloc entre els diversos partits i demostra que la majoria del poble txec se situa decididament en el terreny nacional, democràtic i esquerrista. Així mateix, l'èxit dels socialistes nacionals té el valor d'una adhesió a la política del president Benes, que és la política del gloriós president Masaryk.

Per tant, la jove República txecoslovaca segueix manifestant se d'acord amb els principis damunt els quals va ésser fundada: el de la llibertat de la nació, el de la llibertat dels ciutadans i el del progrés social.

La victòria del partit de Henlein al territori de majoria alemanya és, sense dubte, important. Avul apareix ben clarament que, amb l'excepció d'una petita minoria d'obrers, el partit henleinista ha absorbit els vots dels ciu-

tadans de raça i llengua alemanyes que conté Txecoslovàquia.

Aquesta absorció és efecte de la influència del Reich nazi, i hi han contribuït en molta part els mètodes de coacció i terror que són propis del nazisme. De totes maneres, no es pot desconèixer el fet que les quatre cinquenes parts dels ciutadans alemanys de la regió sudeta segueixen les orientacions de Conrad Henlein, el qual segueix al seu torn les instruccions d'Adolf Hitler.

Dins Bohèmia, principal teatre de la lluita txeco germànica, la situació actual queda plantejada en la forma següent: en les tres quartes parts del país, domina la majoria txeca esquerrista i en l'altra quarta part, constituïda per les comarques sudetes, domina el nazisme alemany.

Essent la majoria txeca d'idees democràtiques i esquerristes, es mostra disposada a acceptar l'eixamplament dels drets i llibertats de la minoria alemanya dins el marc de la Constitució.

Ha estat ja dit i repetit que Txecoslovàquia és l'Estat d'Europa on els drets de les minories són més amplis i més respectats. Només direm, ara, que en el terreny lingüístic i cultural, els sudetes tenen drets legals superiors als que l'Estatut de l'Autonomia reconeix a Catalunya. I és segur que en el projecte elaborat pel Govern de Praga, els drets dels sudetes arriben a un alt nivell, a despit de la finalitat innegablement facciosa del partit que representa la quasi totalitat dels sudetes.

La salvatge agressió d'ahir contra Granollers

Arran del bombardeig de Granollers, «La Vanguardia» publica avul l'article frontal que traduïm a continuació:

«Granollers, darrera víctima.— I després d'Alacant, Granollers s'ha convertit en nus de l'etapa més recent de la barbàrie facciosa. Ahir la aviació italogermana calgué damunt d'ell i sembrà als seus carrers, al vol, la mort i el dolor. Granollers és un petit poble català, pacífic i alegre, allunyat de tot contacte directe amb a guerra. La prova més patent és que el bombardeig que sofrí ahir fou el seu baptisme de sang. És a dir, en vintidós mesos els traïdors que han resseguit tots els reconos pogués hostatjar se quelcom que semblés objectiu militar no havien trobat cap pretext per a fixar se en Granollers. No n'hi havia tampoc ahir i la condició de les víctimes diu ben clar que no hi eren, ni els cercaven, ni pretenien excusar se en ells. Dones i nens, mercats i escoles. Aquestes són les víctimes i aquests són els llocs on es trobaven. Deixaren caure les bombes sobre el casc de la població que a quatre mil metres d'altura deu semblar no més gran que un puny. I pogueren marxar amb la consciència tranquil·la d'haver complert el propòsit que portaven. La nostra experiència és massa llarga i terrible per a que resit en nosaltres capacitat d'astorament davant semblants monstruositats. Astorament pur, però una barreja de repugnància i d'estupor elevats a un grau infinit, aquesta sí la sentim, perquè no hi ha matèria possible per a una sensibilitat honrada. L'horror de l'assassinat en massa dels infortunats habitants de Granollers ens ha commogut tant fonamentalment com els primers crims comesos des de l'aire contra Madrid, més accentuat si cap perquè ens obre més els ulls a l'abisme dels plans traïdors. El ministre d'Estat, senyor Alvarez del Vayo, redactà i trameté una nota enèrgica, concisa i exacta, als Govern d'Anglaterra i de França, en que els plantejava arran del darrer bombardeig damunt Alacant— que ha

via estat precedit, cert, per bombardeigs d'altres ciutats espanyoles, però en el cas d'Alacant la crueltat estèril, el crim pel crim, ressaltava més —el problema de les responsabilitats morals contretes pels governants anglesos i francesos en els bombardeigs de ciutats obertes republicanes. El Govern espanyol cedí a la suggerència franco anglesa de que la República no repliqués als bombardeigs amb bombardeigs i ha aplicat la seva norma sense sortir-se un brl d'ella. Veritat és que al Govern espanyol no li costava cap esforç, ans al contrari afavoria els seus sentiments, renunciar al «ull per ull i dent per dent» perquè per això, per ésser espanyol, al Govern de la República li dolen el mateix les víctimes espanyoles d'allà que les d'ací, les ciutats i les relíquies espanyoles d'allà i d'ací, perquè són nostres totes i la major part de les víctimes possiblement nostres fins per la seva inclinació ideològica.

Ara bé, l'actitud és immillorable si la resposta és adequada, però pot ésser perillosa o francament nociva si, com ve succeint i en els passats dies accentuant se, els traïdors aprofiten la impunitat que la nostra decència els tolera per a fer de l'Espanya republicana camp fàcil dels seus brutals experiments. És forçós, per tant, tornar a pensar que si les repressàlles implacables a les agressions faccioses serveixin per a que aquestes s'acabin, les repressàlles són necessàries.

Anglaterra i França, que es comprometeren a fer les innecessàries perquè els seus bons oficis haurien d'ésser prou, tenen la paraula. La precisa lògica del senyor Alvarez del Vayo no deixa cap escapada possible per a maniobres diplomàtiques. Després que les dues nacions hagin parlat, correspondrà al Govern de la República l'acció adequada. Perquè el que no és possible és que crims com els de Granollers quedin impunes i que deixin, a més, la porta oberta per a que tots els llocs republicans puguin córrer la seva sort.»

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Dr. J. Barba Riera

Inspector Municipal de Sanitat — Metge de l'Hospital Clínic

ESPECIALISTA EN

GOLA - NAS - ORELLES

Visita: Dimarts, dijous i dissabtes, de 4 a 6 - Econòmica, de 6 a 8
Dimegnes, de 9 a 12

FERMI GALAN, 419, pral. (cantonada Lepant)

MATARÓ

Pot anar més enllà el Govern de Praga? Pot anar, per exemple, fins al federalisme? Qualsevol que congui els problemes nacionalitaris de Txecoslovàquia haurà de reconèixer que la solució federal no és adequada, al contrari del que succeeix a Iugoslàvia. D'altra banda, tothom s'adona que Henlein voldrà anar molt més lluny. Voldria anar—és claríssim—a

la incorporació al Reich de les comarques sudetes i d'altres comarques que no són sudetes precisament.

Les eleccions municipals de Txecoslovàquia no modifiquen, doncs, el problema interior. Allò que fan és aclarir els termes d'aquest problema. I això és ja molt en l'Europa d'avui.

A. ROVIRA I VIRGILI

